

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
743-77-30, Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 30 grudnia 2014r.

RLU-61-11/14/IM.

Decyzja RLU Nr 30/2014

Stosownie do art. 33 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) oraz § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wskazanych w art. 24 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Marcinowi Walencikowi, prowadzącemu działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- I. na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** bezprawne działanie przedsiębiorcy Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie, polegające na niedostarczeniu konsumentom, z którymi w/w Przedsiębiorca zawierał umowy pożyczki, oświadczeń o odstąpieniu od umowy o pożyczkę, co jest niezgodne z art. 53 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.) i w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **i stwierdza się zaniechanie** jej stosowania z dniem 29.10.2013r.
- II. na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie, polegające na niedostarczeniu konsumentom, z którymi Przedsiębiorca ten zawierał umowy pożyczki, formularza informacyjnego, zawierającego informacje wskazane w art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz.

715 ze zm.), co jest niezgodne z art. 14 tejże ustawy o kredycie konsumenckim i w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
i **stwierdza się zaniechanie** jej stosowania z dniem 28.04.2014r.

- III.** na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie, polegające na niezamieszczeniu w umowach pożyczki, zawieranych z konsumentami, informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.) i w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
i **stwierdza się zaniechanie** jej stosowania z dniem 15.10.2014r.
- IV.** na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie, polegające na stosowaniu jako zabezpieczenia udzielanych konsumentom pożyczek, weksła zawierającego klauzulę „na zlecenie”, co jest niezgodne z art. 41 ust. ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.) i w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
i **stwierdza się zaniechanie** jej stosowania z dniem 16.10.2014r.
- V.** na podstawie art. 27 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie przedsiębiorcy Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie, polegające na stosowaniu wobec konsumentów, z którymi zawarł umowy pożyczki odpłatnych monitów telefonicznych w postaci rozmowy lub sms – koszt 50 zł netto oraz prawa do odpłatnych monitów listownych – koszt 200 zł netto, które to działanie, ze względu na wysokość kosztu monitów oraz na brak wskazania warunków, na jakich będą stosowane, stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, określony w art. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) i w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ust. 3 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
i **stwierdza się zaniechanie** jej stosowania z dniem 15.10.2014r.
- VI.** Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.),

stosownie do art. 33 ust. 4 i 5 tejże ustawy, w związku z § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887)

-działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na przedsiębiorcę Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie ,
karę pieniężną:

1. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji karę pieniężną w wysokości: 650 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt złotych), płatną do budżetu Państwa.

2. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji niniejszej decyzji karę pieniężną w wysokości 731 zł (słownie: siedemset trzydzieści jeden złotych), płatną do budżetu Państwa.

3. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie III sentencji niniejszej decyzji karę pieniężną w wysokości: 438 zł (słownie: czterysta trzydzieści osiem złotych), płatną do budżetu Państwa.

4. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji karę pieniężną w wysokości: 146 zł (słownie: sto czterdzieści sześć złotych), płatną do budżetu Państwa.

5. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie V sentencji niniejszej decyzji karę pieniężną w wysokości: 731 zł (słownie: siedemset trzydzieści jeden złotych), płatną do budżetu Państwa.

VII. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dn. 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), w związku z art. 83 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanawia się obciążyć przedsiębiorcę: Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie kosztami przeprowadzonego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów o sygnaturze RLU-61-11/14/IM i zobowiązać w/w Przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 30,40 zł (słownie: trzydzieści złotych i czterdzieści groszy), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK) otrzymał zawiadomienie konsumenta, dotyczące działalności przedsiębiorcy: Marcina Walencika, prowadzącego działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie (dalej: Compass lub Przedsiębiorca), z którego wynikało, że wymieniony przedsiębiorca może stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.). W dniu 7 listopada 2013r. zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów, uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach. W toku postępowania wyjaśniającego Prezes UOKiK dokonał analizy treści wzorców umów regulujących prawa i obowiązki konsumentów, stosowanych przez Przedsiębiorcę oraz treści faktycznie zawartych umów pożyczki, pod kątem ich zgodności z treścią art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...). Zostały przeanalizowane wzorce umów w postaci: Umowy Pożyczki – wzór nr 1 wraz załącznikiem w postaci Harmonogramu spłat i Umowy Pożyczki – wzór nr 2 wraz załącznikami w postaci Harmonogramu spłat i Wzoru Oświadczenia Klienta o odstąpieniu od Umowy pożyczki. Ponadto Prezes UOKiK sprawdził stosowane przez Przedsiębiorcę zabezpieczenia pożyczki, w formie weksla oraz stosowane przez Przedsiębiorcę, w przypadku opóźnienia spłaty, monity.

W toku postępowania wyjaśniającego Przedsiębiorca został również wezwany do dostarczenia dokumentów, jakie powinny być przez niego w związku z prowadzoną działalnością pożyczkodawcy stosowane, w postaci: formularzy informacyjnych, kopii oświadczeń o odstąpieniu od umowy.

Analiza wzorców umownych i wyjaśnień nadesłanych przez Przedsiębiorcę wykazała, że może on stosować działania bezprawne wobec konsumentów, poprzez ich sprzeczność z zapisami ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.) Ponadto wysokość opłat pobieranych w związku z monitami (telefonicznymi i listowymi) oraz sposób stosowania tychże monitów mógł stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w stosunku do konsumentów.

Mając powyższe na uwadze, Postanowieniem nr 187/14 z dnia 7 października 2014r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie administracyjne o sygn. RLU-61-11/14/IM w sprawie naruszenia przez Przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów, poprzez w związku z podejrzeniem stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów:

I. określonych w art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez:

1. zaniechanie dostarczenia konsumentom, z którymi w/w Przedsiębiorca zawierał w 2013r. umowy pożyczki, oświadczeń o odstąpieniu od umowy o

pożyczkę, co może być działaniem bezprawnym w związku z art. 53 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.);

2. zaniechanie dostarczenia konsumentom, z którymi w/w Przedsiębiorca zawierał w 2013r. umowy pożyczki, formularza informacyjnego, zawierającego informacje wskazane w art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.), co stanowić może działanie bezprawne w związku z art. 14 tejże ustawy o kredycie konsumenckim;
3. brak zamieszczenia w umowach pożyczki, zawieranych z konsumentami, informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, co może stanowić działanie bezprawne w związku z art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.);
4. stosowanie jako zabezpieczenie udzielonej konsumentowi pożyczki weksła zawierającego klauzulę „na zlecenie”, co może stanowić działanie bezprawne w związku z art. 41 ust. ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011r. Nr 126 poz. 715 ze zm.);

II. określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez przyznanie sobie w umowie pożyczki zawieranej z konsumentem prawa do odpłatnych monitów telefonicznych w postaci rozmowy lub sms – koszt 50 zł netto oraz prawa do odpłatnych monitów listownych – koszt 200 zł netto, które to uprawnienie ze względu na wysokość kosztu monitów oraz na brak wskazania warunków, na jakich będą stosowane może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji, określony w art. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

Compass ustosunkowując się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania z zakresu ochrony zbiorowych interesów konsumentów nie polemizował z postawionymi zarzutami. Zwrócił uwagę, że „nieprecyzyjne dookreślenia w treści dokumentów stosowanych przez przedsiębiorcę i niedoskonałości procedur były zatem eliminowane niezwłocznie po stanowiskach Urzędu, zawartych w kierowanych do przedsiębiorcy pismach”. Przedsiębiorca przedstawił kolejno okoliczności i daty zaniechania działań, będących przedmiotem zarzutów Prezesa UOKiK w związku ze wszczęciem postępowania.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Marcin Walencik, prowadzący działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Przeważającym przedmiotem działalności tego przedsiębiorcy są usługi udzielania pożyczek osobom fizycznym. Zgodnie z dokonanymi ustaleniami taka działalność jest prowadzona przez Przedsiębiorcę od 14.02.2013r. Analiza adresów pożyczkobiorców oraz sposobu informowania przez Compass o swojej

działalności (ogłoszenia na portalu: tablica.pl) wskazuje, że przedmiotowa działalność była prowadzona na terenie całego kraju.

W okresie do listopada 2013r. Przedsiębiorca zawarł (...) umów pożyczki, według wzoru nr 1. „Umowa pożyczki – wzór nr 1” była stosowana generalnie do 29.10.2013r., chociaż jeszcze w dniu 11.11.2013r. została zawarta umowa według tego wzoru. Treść wzorca pn. „Umowa pożyczki – wzór nr 1” oraz okoliczności jej stosowania wskazują, że Przedsiębiorca:

1. nie zamieszczał w umowach pożyczki, zawieranych z konsumentami wg tego wzoru, informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta;
2. stosował (§ 3 Umowy pożyczki), jako zabezpieczenie udzielonej konsumentowi pożyczki, weksel bez określenia w umowie jego charakteru, a faktycznie zawierającą klauzulę „na zlecenie”;
3. stosował (§ 2 pkt 6 Umowy pożyczki) odpłatne monity telefoniczne w postaci rozmowy lub sms – o koszcie równym 50 zł netto oraz odpłatne monity listowne – o koszcie równym 200 zł netto, bez wskazania warunków, na jakich będą te monity stosowane,
4. Przedsiębiorca nie przedstawił dowodów na doręczanie konsumentom oświadczenia o odstąpieniu od umowy o pożyczkę, przyznając, że takiego oświadczenia nie stosował, do dnia 29.10.2013r. (w innym miejscu wskazał, że ostatnia umowa wg wzoru nr 1, a więc bez przedmiotowego oświadczenia została zawarta w dniu 12.11.2013r.);
5. Przedsiębiorca nie przedstawił dowodów na doręczanie konsumentom, z którymi zawierał umowy pożyczki, formularza informacyjnego, zawierającego informacje wskazane w art. 13 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o kredycie konsumenckim.

W trakcie postępowania wyjaśniającego, do momentu otrzymania zawiadomienia o wszczęciu postępowania z zakresu ochrony zbiorowych interesów konsumentów, Przedsiębiorca nie zawarł w Umowie pożyczki – wzór nr 1, ani w Umowie pożyczki - wzór nr 2 informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta. Taka informacja pojawiła się w umowach stosowanych od dnia 15.10.2014r., co dokumentuje oświadczenie Compass, poparte uzupełnionym o zapis dotyczący całkowitej kwoty do spłaty wzorem umowy pożyczki, jak też kopia faktycznie zawartej umowy.

Od dnia 16.04.2014r. Przedsiębiorca stosuje, co wynika z przedstawionych umów pożyczki, jako zabezpieczenie wyłącznie weksle z klauzulą „nie na zlecenie” lub równoważną.

W trakcie postępowania wyjaśniającego, do momentu otrzymania zawiadomienia o wszczęciu postępowania z zakresu ochrony zbiorowych interesów konsumentów, Przedsiębiorca w Umowie pożyczki – wzór nr 1 i w Umowie pożyczki - wzór nr 2 przewidział stosowanie monitów telefonicznych i listownych w razie opóźnienia w płatności rat pożyczki. Każdy monit listowny stanowił koszt równy 200 zł netto, a każdy monit telefoniczny (rozmowa lub sms) stanowił koszt równy 50 zł netto. Jednocześnie nie zostały podane żadne zasady stosowania tych monitów. Począwszy do 15.10.2014r. zostały wprowadzone

nowe, znacznie obniżone opłaty za monity, w wysokości odpowiednio 25 i 5 zł netto, przy jednoczesnym zastrzeżeniu ze strony Compass, że maksymalna liczba monitów telefonicznych nie może przekroczyć 5, a listownych 4 sztuk, a łączny ich koszt nie może przekroczyć kwoty 125 zł.

Wprowadzony w dniu 29.10.2013r. do stosowania wzór nr 2 Umowy pożyczki już zawierał oświadczenie o odstąpieniu od umowy o pożyczkę, jako integralną część tejże Umowy, a począwszy od 15.10.2014r. Przedsiębiorca wprowadził oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki jako oddzielny druk.

W trakcie postępowania wyjaśniającego Przedsiębiorca poinformował, że z dniem 28.04.2014r. wprowadził do stosowania potwierdzenie otrzymania przez przyszłych pożyczkobiorców formularzy informacyjnych. Oświadczenie Przedsiębiorcy potwierdzają kopie umów pożyczki, zawarte po tej dacie, do których są dołączone, podpisane przez konsumentów przedmiotowe formularze.

Prezes UOKiK ustalił przychód Compass za 2013r., wynoszący (...) zł.

Prezes UOKiK zakończył zbieranie materiału dowodowego, o czym poinformował Przedsiębiorcę zawiadomieniem z dnia 11.12.2014r.

Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stosuje się jej przepisy wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców - naruszając jej przepisy - stanowią potencjalne zagrożenie interesu publicznego.

Niniejsze postępowanie dotyczy bezprawnych działań Compass w związku ze stosowanymi wzorcami umów pożyczki. Ogłoszenia o możliwości zawarcia takich umów Przedsiębiorca umieszczał na ogólnopolskim portalu tablica.pl (internetowy serwis ogłoszeniowy), a więc oferta skierowana była wobec nieograniczonego kręgu adresatów tj. wszystkich zainteresowanych otrzymaniem pożyczki osób, którym na gruncie art. 4 pkt. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów — przysługuje status konsumenta. Zdaniem Prezesa UOKiK, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli, są lub potencjalnie będą klientami Przedsiębiorcy. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, że naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK, działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy zastosowanie mają przepisy w/w ustawy, a dotyczące jej postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Wszczynając postępowanie administracyjne wobec Compass, Prezes UOKiK postawił temu Przedsiębiorcy zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 powołanej ustawy o ochronie (...). Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.” Art. 24 ust. 2 pkt 1-3 stanowi, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego; 2) naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji”

W niniejszej sprawie postawione Przedsiębiorcy zarzuty, aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie (...), muszą spełniać poniższe przesłanki:

- być działaniem przedsiębiorcy;
- być działaniem bezprawnym, wyrażającym się w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa;
- godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...) pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 - na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Marcin Walencik, prowadzi działalność gospodarczą jako: Marcin Walencik Compass Consulting z siedzibą w Lublinie jest, zarejestrowany w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Zgodnie z art. 4 ust. 1 w/w ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Zatem decydujące znaczenie dla uznania podmiotu za przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie

(...), ma faktyczne wykonywanie przez niego działalności gospodarczej lub zawodowej.

Prowadzoną działalność gospodarczą Compass wykonuje we własnym imieniu, w sposób zorganizowany i ciągły. Nie budzi wątpliwości, iż działalność ta ma charakter zarobkowy. Jest on zatem przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o ochronie (...) i jej działania mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

Kolejną przesłanką jest bezprawność, tradycyjnie ujmowana jest jako **sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym**. Jako działanie „bezprawne” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym.

„Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia przeto bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa.” (tak: Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szewca, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 – 118).

Ponadto Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy, wykonywanie prawa podmiotowego, zgoda pokrzywdzonego oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377).

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie **bezprawne zachowanie przedsiębiorcy**, natomiast w ust. 2 tegoż artykułu znajduje się przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesów konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji – tj. naruszenia opisane w ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. nr 153 poz. 1503).

Ad pkt I sentencji decyzji

Prezes UOKiK oceniając, pod kątem zaistnienia bezprawności, działania danego przedsiębiorcy może odnieść się zarówno do aktywności manifestującej

się w określonym działaniu, jak i zaniechania tegoż przedsiębiorcy, jeśli zobowiązany był on określone działanie podjąć. Prezes UOKiK ustalił, że Compass **zaniechał dostarczenia konsumentom**, z którymi zawierał w 2013r. umowy pożyczki, **oświadczeń o odstąpieniu od umowy o pożyczkę**. Taki stan, przyznany przez Przedsiębiorcę miał miejsce do dnia 29.10.2013r., od tej daty bowiem takie oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki znalazło się w treści umów, a po 28.04.2014r. stanowiło odrębny dokument.

Przyznanie konsumentowi w ustawie o kredycie konsumenckim, uprawnienia do odstąpienia od umowy w określonym terminie, bez konieczności uzasadniania przyczyny wykonania tego uprawnienia, jest typowym instrumentem ochrony konsumentów, wypracowanym w ustawodawstwie europejskim i przyjętym do porządków prawnych państw członkowskich. W odniesieniu do umowy o kredyt konsumencki ratio legis stanowi chęć zapobieżenia pochopnemu zaciąganiu zobowiązań kredytowych przez konsumentów. Natomiast 14-dniowy termin na odstąpienie ma umożliwić konsumentowi porównanie ofert różnych instytucji kredytowych. Zaniechanie Przedsiębiorcy w istotny sposób ograniczyło autonomię konsumentów zarówno w aspekcie decyzji o zawarciu umowy pożyczki, jak i w zakresie wyboru przedsiębiorcy, z którym taka umowa ma być zawarta.

Takie zachowanie Przedsiębiorcy jest sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi uregulowaniami art. 53 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim. Ten przepis formułuje zobowiązanie, obciążające podmiot udzielający pożyczki do wręczenia, przy zawieraniu umowy, wzoru oświadczenia o odstąpieniu od tej umowy, z oznaczeniem swojego imienia, nazwiska (nazwy) i adresu zamieszkania (siedziby). Zaniechanie Przedsiębiorcy w istotny sposób ograniczyło w pełni świadome podjęcie decyzji przez konsumenta - pożyczkobiorcę.

Stwierdzone zachowanie Przedsiębiorcy ma charakter bezprawny, stanowiąc tym samym, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym Compass zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki z dniem 29.10.2013r.

Ad pkt II sentencji decyzji

Prezes UOKiK ustalił, że Compass **nie dostarczył konsumentom**, z którymi zawierał w 2013r. i 2014r. umowy pożyczki, **formularza informacyjnego**, zawierającego informacje wskazane w art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Formularz kredytowy to czytelna tabela, gdzie wyszczególnione są wszystkie koszty i parametry kredytu, co wpływa znacząco na wzrost wiedzy klienta o kosztach kredytu. Informacje te to komplet niezbędnych konsumentowi danych, w tym do porównania różnych ofert i odpowiedzialnego, przy pełnej znajomości faktów, podjęcia decyzji o zawarciu umowy pożyczki. Obok identyfikacji pożyczkodawcy, są to m.in.: dane dotyczące rodzaju mającej być podpisaną umowy, czas jej obowiązywania, oprocentowanie i warunki jego zmiany, rzeczywista roczna stopa oprocentowania i całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta, informacja o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy oraz o prawie do spłaty pożyczki przed terminem.

Takie zachowanie Przedsiębiorcy jest sprzeczne z bezwzględnie

obowiązującymi uregulowaniami art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim. Ten przepis formułuje zobowiązanie, obciążające podmiot udzielający pożyczki do wręczenia, przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki, formularza informacyjnego, którego wzór jest załączony do ustawy.

Stwierdzone zachowanie Przedsiębiorcy ma charakter bezprawny, stanowiąc tym samym, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym Compass zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki z dniem 28.04.2014r.

Ad pkt III sentencji decyzji

Prezes UOKiK ustalił, że Compass **zaniechał umieszczenia w umowach pożyczek**, które zawierał w 2013r. i 2014r. z konsumentami **informacji o całkowitej kwocie do zapłaty** przez konsumenta. To podstawowa informacja, szczególnie dla konsumenta - nieprofesjonalnego uczestnika rynku, która może decydować o kierunku zachowania konsumenta, tj. decyzji odnośnie zawarcia umowy, ewentualnie odstąpienia od niej. Całkowita kwota do zapłaty to suma całkowitego kosztu kredytu (odsetki, opłaty, prowizje, marże, ewentualnie koszty usług dodatkowych) i wszystkich środków pieniężnych udostępnionych przez pożyczkodawcę. Porównanie całkowitej kwoty do zapłaty z kwotą, która ma być faktycznie otrzymana w ramach umowy pożyczki unaocznia rzeczywistą skalę obciążenia konsumenta w związku ze spłatą zaciągniętej pożyczki.

Wskazane zachowanie Przedsiębiorcy jest sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi uregulowaniami art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim. Ten przepis formułuje zobowiązanie, obciążające podmiot udzielający pożyczki do zawarcia w umowie pożyczki m.in. całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, ustalonej w dniu zawarcia umowy, z podaniem wszystkich założeń do ich ustalenia.

Stwierdzone zachowanie Przedsiębiorcy ma charakter bezprawny, stanowiąc tym samym, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym Compass zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki z dniem 15.10.2014r.

Ad pkt IV sentencji decyzji

Prezes UOKiK oceniał, pod kątem zaistnienia bezprawności, działanie Przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu (poprzez przygotowanie i wręczenie pożyczkobiorcy do podpisu) jako zabezpieczenia udzielanych konsumentom w 2013r. i 2014r. pożyczek, weksla zawierającego klauzulę „*na zlecenie*”. W umowach pożyczki zawieranych przez Compass była co prawda informacja, że zabezpieczeniem należności Compass, wynikających z umowy pożyczki jest weksel własny *in blanco* pożyczkobiorcy, jednak bez odniesienia do rodzaju tego

weksła, wynikającego z zastosowanej klauzuli: „na zlecenie” względnie „nie na zlecenie” bądź równoznacznej. Ustawodawca wprowadził ograniczenie w stosowaniu weksła jako formy zabezpieczenia kredytu konsumenckiego. Weksel służący zabezpieczeniu udzielonej konsumentowi pożyczki powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie”. Skutkiem takiej klauzuli, korzystnym dla konsumenta, jest niemożność indosowania (przeniesienia uprawnienia z takiego weksła) przez jego posiadacza - kredytodawcę (Indosanta) na rzecz innej osoby (Indosatariusza). „W przypadku gdy wystawca umieści na wekslu wyrazy „nie na zlecenie” lub inne zastrzeżenie równoznaczne, można przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłego przelewu (*Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz*. Zbigniew Ofiarski, Lex a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 336).

Wskazane zachowanie Przedsiębiorcy jest sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi uregulowaniami art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Ten przepis dopuszcza jako zabezpieczenie kredytów konsumenckich wyłącznie weksle zawierające klauzulę „nie na zlecenie”.

Stwierdzone zachowanie Przedsiębiorcy ma charakter bezprawny, stanowiąc tym samym, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym Compass zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki z dniem 16.04.2014r.

Ad pkt V sentencji decyzji

Aby uznać, że określone zachowanie danego przedsiębiorcy stanowi czyn nieuczciwej konkurencji wymaga w okolicznościach sprawy łącznego uprawdopodobnienia spełnienia przesłanek wskazanych w przepisie art. 3 ust. 1 powołanej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji:

- 1) działania podjętego w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą (co wynika z art. 1 ustawy), które wykazuje :
- 2) sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami oraz w konsekwencji którego doszło do
- 3) zagrożenia lub naruszenia interesu innego przedsiębiorcy lub klienta.

Czyn nieuczciwej konkurencji - jak słusznie podkreśla się w doktrynie - to zarówno działanie, jak i zaniechanie przedsiębiorcy¹.

„Dobre obyczaje” stanowią tzw. klauzulę generalną odsyłającą do systemu ocen i norm pozaprawnych – „dobrych obyczajów” oraz „interesów klientów”. W literaturze pojęcie dobrych obyczajów jest utożsamiane z zespołem norm etyczno-moralnych postępowania w działalności gospodarczej, (czyli tradycyjną uczciwością kupiecką). Odnosi się ten termin do zachowania przedsiębiorców w działalności gospodarczej, ewentualnie również do tradycyjnych kryteriów etycznych, wspólnych dla wszelkich sfer aktywności zarobkowej, a także do zasad lojalności. Naruszenie zasad dobrych obyczajów oznacza zatem podejmowanie takich działań przez przedsiębiorcę, które w obrocie handlowym uznawane są za nieetyczne.

¹ Komentarz do art.3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, M. Zdyb, Lex 2011

Klauzula generalna „dobrych obyczajów” jest także rozumiana jako pojęcie podobne do zasad współżycia społecznego przewidzianych w Kodeksie cywilnym tj. 64, art. 5 i 353 k.c. lub jako element tych zasad, czyli jako pewne normy moralne i zwyczajowe stosowane w działalności gospodarczej (M. Knypl, K. Trzeciński, *Znaczenie zwyczajów i dobrych obyczajów w prawie cywilnym i handlowym*, Przegląd Prawa Handlowego 1997, nr 8, s. 15).

Wobec braku prawnego zdefiniowania pojęcia „dobrych obyczajów” (podobnie jak np. „zasad współżycia społecznego”), interpretacja znaczenia tego pojęcia jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etycznym – moralnym. W odniesieniu do pojęcia dobrych obyczajów, aktualne są rozważania Sądu Apelacyjnego podjęte w wyroku z 13 listopada 1991 r. o zasadach współżycia społecznego. Sąd ten wskazał, że na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego². Podobnie jest w odniesieniu do „zagrożenia lub naruszenia interesu innego przedsiębiorcy lub klienta”, który to interes można rozpatrywać zarówno w ekonomicznym jak i pozaekonomicznym wymiarze.

Przekładając wskazane cechy czynu nieuczciwej konkurencji na stan faktyczny niniejszej sprawy należy wskazać, że w stosowanej, w obrocie z konsumentami Umowie pożyczki – wzór nr 1 i wzór nr 2 Przedsiębiorca podjął działanie polegające na stosowaniu wobec konsumentów, z którymi zawarł umowy pożyczki w 2013r. i 2014r., odpłatnych monitów telefonicznych w postaci rozmowy lub sms – koszt 50 zł netto oraz odpłatnych monitów listownych – koszt 200 zł netto, które to działania ze względu na wysokość kosztu monitów oraz na brak wskazania warunków, na jakich będą stosowane są zdaniem Prezesa UOKiK sprzeczne z dobrymi obyczajami. Zarówno wzorzec „Umowa pożyczki – wzór nr 1”, jak i „Umowa pożyczki – wzór nr 2” dawały pożyczkodawcy uprawnienie do odpłatnego dyscyplinowania pożyczkobiorców, o ile ci znaleźli się w zwłoce odnośnie spłaty jakiegokolwiek części pożyczki (raty). Narzędziami takich działań Przedsiębiorcy były wskazane monity telefoniczne (rozmowy, sms) i monity listowne. Powszechnie znany jest rząd wielkości opłat stosowanych przez operatorów telekomunikacyjnych za rozmowę telefoniczną, sms, czy też opłaty pocztowe za wysłanie listu. Natomiast opłaty stosowane przez Przedsiębiorcę, za wykonane monity, czy wysłane monity listowne po wielokroć ten poziom przekraczały, naruszając interes ekonomiczny konsumentów. Porównanie opłaty za wysłanie listu poleconego za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A., tj. zgodnie z Cennikiem usług powszechnych w obrocie krajowymi i zagranicznym wynoszącej 4,20 zł (przesyłka ekonomiczna), względnie 5,50 zł (przesyłka priorytetowa) z opłatą za monit listowny, wynoszącą 200 zł netto, nawet przy założeniu dodatkowych kosztów własnych Przedsiębiorcy, że opłata za monit tego rodzaju jest drastycznie wysoka. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku monitów telefonicznych w postaci sms-ów lub rozmów. Istnieje na rynku wielu operatorów telekomunikacyjnych, stosujących zróżnicowane taryfy opłat. Generalnie jednak w ramach wyższego abonamentu (od ok. 70 zł) możliwa jest nieograniczona lub

2 Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991r. sygn. akt. I Acr 411/91 Wokanda 1992/4

znaczna ilość rozmów (do dziesięciu i więcej godzin), a minuta rozmowy przekraczająca limit z abonamentu kosztuje od kilku do kilkudziesięciu groszy. Dla przykładu stawki T-Mobile Polska S.A., które wynoszą od 24 do 29 groszy netto za minutę rozmowy, a koszt sms-a to 20 groszy („Cennik Taryf Nowa Firma”). Z kolei rozmowa za pomocą tzw. komórki stacjonarnej Plus GSM (usługa oferowana przez Polkomtel Sp. z o.o.) to koszt za minutę połączenia równy 12 groszy (na numery stacjonarne) lub 29 groszy (do sieci komórkowych). Operator Orange Polska S.A. oferuje („Plan firmowy 250”) minutę połączenia telefonicznego, już poza abonamentem, za stawki od 9 do 16 groszy. Wskazane wyżej stawki opłat operatorów telekomunikacyjnych, nawet przy założeniu kilkuminutowej rozmowy, kilkadziesiąt razy niższe niż opłata za minutę telefoniczną, stosowana przez Przedsiębiorcę. Skala przedmiotowych opłat niewątpliwie narusza zasadę ekwiwalentności i tym samym dobre obyczaje kupieckie, naruszając interes konsumenta.

Istotnym jest także, że umowa pożyczki nie wskazywała żadnego sposobu, a co za tym idzie i ograniczenia w stosowaniu tych monitów, co oznacza dowolność Przedsiębiorcy w zakresie ich liczby i częstotliwości. Możliwe jest więc nie zachowanie odstępu czasu koniecznego dla doręczenia korespondencji i umożliwienia konsumentowi zapłaty zaległego zadłużenia. Taki sposób stosowania działań windykacyjnych nie tylko, że nie pozostawia konsumentowi czasu niezbędnego na zareagowanie na upomnienie i na spłatę zaległości, ale również nie gwarantuje konsumentowi minimalnego okresu pomiędzy kolejnymi działaniami niezbędnego na dokonanie wpłaty przeterminowanego zadłużenia. Zatem działanie przedsiębiorcy w oparciu o powyższe postanowienie, może prowadzić do dowolności działania pożyczkodawcy w tym zakresie tj. co do terminów czy częstotliwości korzystania z tych środków i w związku z tym znacznego zwiększenia zadłużenia konsumenta.

Wskazane zachowanie Przedsiębiorcy udzielającego kredytów konsumenckich narusza niewątpliwie dobre obyczaje, narażając na szwank interes konsumentów, stanowiąc w ten sposób czy nieuczciwej konkurencji.

Stwierdzone zachowanie Przedsiębiorcy ma zatem charakter bezprawny, stanowiąc tym samym, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym Compass zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki z dniem 15.10.2014r.

Ad pkt VI sentencji decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24. Nakładanie kar w trybie art.106 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów odbywa się w trybie uznania administracyjnego (charakter

fakultatywny kary pieniężnej), co oznacza, że zarówno o fakcie jej nałożenia, jak i o jej wysokości decyduje w konkretnej sprawie Prezes UOKiK. Kara pieniężna jest sankcją nakładaną na przedsiębiorcę za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, opisaną w art. 24 tej ustawy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera katalogu przesłanek, od których Prezes Urzędu uzależnia nałożenie kary pieniężnej, zatem Prezes kierować się musi przesłankami wynikającymi z funkcji dla jakich kary te zostały powołane. Kary pieniężne w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów pełnią zaś funkcję prewencyjną, represyjną i dyscyplinującą. Natomiast odnośnie wysokości kary pieniężnej to art. 111 ustawy wskazuje, iż ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UOKiK winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczność uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

Przedsiębiorca jako profesjonalista powinien dołożyć szczególnej staranności, by w kontaktach z konsumentami postępować zgodnie z literą prawa, uwzględniając dobre obyczaje kupieckie oraz chroniąc interesy konsumentów. Kwestionowane działania Compass Prezes UOKiK uznał za nieumyślne. Compass udzielając konsumentom pożyczek powinien jednak mieć świadomość wiążących go regulacji prawnych i w oparciu o nie układać stosowane w obrocie wzorce. Przedsiębiorca przy swobodnym dostępie do powszechnie obowiązujących regulacji prawnych, orzecznictwa sądowego, decyzji Prezesa UOKiK, ma obowiązek posługiwać się wzorcami umownymi, zgodnymi z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa oraz nie może podejmować działań sprzecznych z dobrymi obyczajami, naruszających jednocześnie interesy konsumentów. Pomimo istnienia stosownych regulacji prawnych Compass zawierał z konsumentami umowy pożyczki, których treść nie odpowiadała w pełni uregulowaniom zawartym w ustawie o kredycie konsumenckim.

W punkcie VI sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył na Przedsiębiorcę, kary pieniężne w wysokości:

1. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji karę pieniężną w wysokości: 650 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt złotych), płatną do budżetu Państwa.
2. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji karę pieniężną w wysokości: 731 zł (słownie: siedemset trzydzieści jeden złotych), płatną do budżetu Państwa.
3. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie III sentencji karę pieniężną w wysokości: 438 zł (słownie: czterysta trzydzieści osiem złotych), płatną do budżetu Państwa.
4. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie IV sentencji karę pieniężną w wysokości: 146 zł (słownie: sto czterdzieści sześć złotych), płatną do budżetu Państwa.
5. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie V sentencji

karę pieniężną w wysokości: 731 zł (słownie: siedemset trzydzieści jeden złotych), płatną do budżetu Państwa.

Ad 1. Negatywnie ocenione działanie Compass polegało na zaniechaniu dostarczenia konsumentom, z którymi w/w Przedsiębiorca zawierał w 2013r. umowy pożyczki, oświadczeń o odstąpieniu od umowy o pożyczkę, co jest działaniem bezprawnym, w istotny sposób ograniczającym autonomię konsumentów zarówno w aspekcie decyzji o zawarciu umowy pożyczki, jak i w zakresie wyboru przedsiębiorcy, z którym taka umowa ma być zawarta. Wskazane działanie nie nosi znamion długotrwałości, tzn. miało miejsce w okresie krótszym niż 1 rok. Naruszenie miało miejsce na etapie zawierania kontraktu.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Compass osiągnięty w roku 2013, poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. kwota (...) zł. Odsetek określony w celu obliczania kary to (...) % przychodu Przedsiębiorcy. Ustalona kwota stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi [REDACTED]

Znaczący wpływ na ustalenie wysokości kary mogą mieć okoliczności obciążające oraz łagodzące. W niniejszej sprawie Prezes UOKiK nie stwierdził występowania takich przesłanek, poza zaniechaniem stosowania praktyki przez Przedsiębiorcę. Wpływ tej przesłanki łagodzącej spowodował obniżenie kary pieniężnej o [REDACTED] %.

Za naruszenie zakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył więc na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 650 zł, co stanowi około (...) % przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2013 roku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2. Negatywnie ocenione działanie Compass polegało na zaniechaniu dostarczenia konsumentom, z którymi w/w Przedsiębiorca zawierał w 2013r. umowy pożyczki, formularza informacyjnego, co jest działaniem bezprawnym, w znaczący sposób ograniczającym dostęp konsumentów do najważniejszych informacji o warunkach pożyczki, co jest istotne zarówno w aspekcie decyzji o zawarciu umowy pożyczki w ogóle, jak i w zakresie wyboru przedsiębiorcy, z którym taka umowa ma być zawarta. Wskazane działanie nie nosi znamion długotrwałości, tzn. miało miejsce w okresie około 1 roku. Naruszenie miało miejsce na etapie zawierania kontraktu.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Compass osiągnięty w roku 2013, poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. kwota (...) zł. Odsetek określony w celu obliczania kary to (...) % przychodu Przedsiębiorcy. Ustalona kwota stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi [REDACTED]

Znaczący wpływ na ustalenie wysokości kary mogą mieć okoliczności obciążające oraz łagodzące. W niniejszej sprawie Prezes UOKiK nie stwierdził występowania takich przesłanek, poza zaniechaniem stosowania praktyki przez

Przedsiębiorcę. Zaniechanie to miało jednak miejsce już w trakcie postępowania, po otrzymaniu pisma Prezesa UOKiK, dotyczącego przedmiotowego naruszenia. Wpływ tej przesłanki łagodzącej spowodował obniżenie kary pieniężnej o [REDACTED] %.

Za naruszenie zakazu określonego w pkt II sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył więc na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 731 zł, co stanowi około (...) % przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2013 roku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 3. Negatywnie ocenione działanie Compass polegało na braku zamieszczenia w umowach pożyczki, zawieranych z konsumentami w 2013r. i 2014r., informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, co jest działaniem bezprawnym, w znaczący sposób ograniczającym dostęp konsumentów do najważniejszych informacji o warunkach pożyczki, chociaż nie w aż tak znaczącym stopniu jak brak formularza informacyjnego. Porównanie całkowitej kwoty do zapłaty z kwotą, która ma być faktycznie otrzymana w ramach umowy pożyczki unaoczniać ma rzeczywistą skalę obciążenia konsumenta w związku ze spłatą zaciągniętej pożyczki, co jest istotne zarówno w aspekcie decyzji o zawarciu umowy pożyczki w ogóle, jak i w zakresie wyboru przedsiębiorcy, z którym taka umowa ma być zawarta. Wskazane działanie nie nosi znamion długotrwałości, tzn. miało miejsce w okresie około 1,5 roku. Naruszenie miało miejsce na etapie zawierania kontraktu. Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Compass osiągnięty w roku 2013, poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. kwota (...) zł. Odsetek określony w celu obliczenia kary to (...) % przychodu Przedsiębiorcy. Ustalona kwota stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi [REDACTED] zł.

Znaczący wpływ na ustalenie wysokości kary mogą mieć okoliczności obciążające oraz łagodzące. W niniejszej sprawie Prezes UOKiK nie stwierdził występowania takich przesłanek, poza zaniechaniem stosowania praktyki przez Przedsiębiorcę. Zaniechanie to miało jednak miejsce już w trakcie postępowania, po otrzymaniu pisma Prezesa UOKiK, dotyczącego przedmiotowego naruszenia. Wpływ tej przesłanki łagodzącej spowodował obniżenie kary pieniężnej o [REDACTED] %.

Za naruszenie zakazu określonego w pkt III sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył więc na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 438 zł, co stanowi około (...) % przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2013 roku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 4. Negatywnie ocenione działanie Compass polegało na stosowaniu jako zabezpieczenia udzielanych konsumentom w 2013r. i 2014r. pożyczek, weksła zawierającego klauzulę „na zlecenie”, co jest działaniem bezprawnym. Weksel służący zabezpieczeniu udzielonej konsumentowi pożyczki powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie”. Skutkiem takiej klauzuli, korzystnym dla konsumenta, jest niemożność indosowania (przeniesienia uprawnienia z takiego weksła) przez jego posiadacza - kredytodawcę na rzecz innej osoby, czyli weksle w wersji stosowanej przez Przedsiębiorcę takie przeniesienie umożliwiały. Wskazane działanie nie nosi znamion długotrwałości, tzn. miało miejsce w okresie około 1 roku. Naruszenie miało miejsce na etapie zawierania kontraktu.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Compass osiągnięty w roku 2013, poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. kwota (...) zł. Odsetek określony w celu obliczania kary to (...) % przychodu Przedsiębiorcy. Ustalona kwota stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi [REDACTED]

Znaczący wpływ na ustalenie wysokości kary mogą mieć okoliczności obciążające oraz łagodzące. W niniejszej sprawie Prezes UOKiK nie stwierdził występowania takich przesłanek, poza zaniechaniem stosowania praktyki przez Przedsiębiorcę. Zaniechanie to miało jednak miejsce już w trakcie postępowania, po otrzymaniu pisma Prezesa UOKiK, dotyczącego przedmiotowego naruszenia. Wpływ tej przesłanki łagodzącej spowodował obniżenie kary pieniężnej o [REDACTED] %.

Za naruszenie zakazu określonego w pkt IV sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył więc na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 146 zł, co stanowi około (...) % przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2013 roku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 5. Negatywnie ocenione działanie Compass polegało na stosowaniu wobec konsumentów, z którymi zawarł umowy pożyczki w 2013r. i 2014r., odpłatnych monitów telefonicznych w postaci rozmowy lub sms – koszt 50 zł netto oraz prawa do odpłatnych monitów listownych – koszt 200 zł netto, które to działanie, ze względu na wysokość kosztu monitów oraz na brak bez jednoczesnego wskazania warunków, na jakich będą stosowane, co stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, będąc działaniem bezprawnym. Wskazane działanie nie nosi znamion długotrwałości, tzn. miało miejsce w okresie około 1,5 roku. Naruszenie miało miejsce na etapie wykonywania kontraktu.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Compass osiągnięty w roku 2013, poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. kwota (...) zł. Odsetek określony w celu obliczania kary to (...) % przychodu Przedsiębiorcy. Ustalona kwota stanowi tzw. kwotę bazową, która wynosi [REDACTED]

Znaczący wpływ na ustalenie wysokości kary mogą mieć okoliczności obciążające oraz łagodzące. W niniejszej sprawie Prezes UOKiK nie stwierdził

występowania takich przesłanek, poza zaniechaniem stosowania praktyki przez Przedsiębiorcę. Zaniechanie to miało jednak miejsce już w trakcie postępowania, po otrzymaniu pisma Prezesa UOKiK, dotyczącego przedmiotowego naruszenia. Wpływ tej przesłanki łagodzącej spowodował obniżenie kary pieniężnej o 100%.

Za naruszenie zakazu określonego w pkt II sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK nałożył więc na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 731 zł, co stanowi około (...) % przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2013 roku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Biorąc od uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 tej ustawy stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Ze zbiorowym interesem konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

Prezes UOKiK podkreśla, że o tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, iż: (...) *nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można wszcząć tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów* (wyrok z dnia 12 września 2003r., sygn. akt I CKN 504/01).

W przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK ma do czynienia z możliwym zagrożeniem naruszenia praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z dostępnymi wzorcami umowy pożyczki i zawarli, bądź mogli zawrzeć z Przedsiębiorcą takie umowy. W okolicznościach niniejszej sprawy zarzut bezprawności działań Compass zagrażających lub naruszających zbiorowy interes konsumentów, polegał na zamieszczeniu w stosowanych w obrocie z konsumentami wzorcach „Umowy pożyczki” oraz w zawartych umowach pożyczki postanowień sprzecznych z innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, i naruszających dobre obyczaje.. Zatem potencjalnie bezprawne zachowanie Przedsiębiorcy może nie dotyczyć interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z

innymi, lecz może naruszać uprawnienia kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy klientów Compass.

Wobec powyższego **orzeka się jak w punktach I - VI sentencji** niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK rozstrzyga o kosztach postępowania w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie natomiast z art. 264 § Kodeksu postępowania administracyjnego jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Compass praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKiK w punktach I - V sentencji decyzji stwierdził naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa UOKiK w toku tegoż postępowania. W związku z powyższym postanowiono obciążyć Przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 30,40 zł (słownie: trzydzieści złotych i czterdzieści groszy).

Koszty niniejszego postępowania Przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie VII niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 81 ust. 5 tejże ustawy w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, można wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy antymonopolowej karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Otrzymuje:

Pan
Marcin Walencik
Compass Consulting
(...)
a/a

Decyzja podpisana przez Dyrektora Delegatury UOKiK w Lublinie